

EN BÜYÜK BAYRAMIMIZ KUTLU OLSUN...

Bütün memleket coşkun bir sevinç
ve neş'e içinde çalkanıyor

17 inci yıl..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Cumhuriyetin on yedinci yıldönümü dünyanın en karanlık ve vahim hadiseler içinde çırpındığı bir devir içinde idrak etmiş bulunuyoruz. Dünya hadiselerinin tahmin edilemez ve gelecekteki mahiyeti ne olursa olsun Türk milleti tarihte bıraktığı yıllar içinde sultana ve insanlığa hizmeti gaye bilerek durmadan ve yorulmadan talimat ve kendi hedeflerini te-ahhüt ve inkişaf yolunda tahakkuk ettirmiştir. On yedi yıl zarfında hiçbir millete nasip olmayan imar, inkişaf ve kalkınma hamleleri kaydeden Cumhuriyet Türkiye'sinin şaşmadan ve şüphesiz müskül hissetmeden aynı emel yolu üzerinde mesai sarf etmiş olduğu dün olduğu gibi bugün de, yarın da şüphesiz edilemez. Bu emniyetli izhar ederken dünyaya başında millî siyasetimizi tuttuğumuz yola, kendimize (Devamı 3 üncü sahifede)

İtalya haksız tecavüzünün cezasını çekecektir

Dostluk maskesi altında pusuya düşürülen Yunan milletinin son damla kanına kadar kahramanca çarpışacağından ve İtalyayı bu taarruzunda pişman edeceğinden emin olmak lâzımdır..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

İtalyanın haksız, yersiz ve her türlü dostluk teminatına muhalif olarak Yunanistan hakkında başlatılan taarruz havada, karada ve denizde devam ediyor. Halk tabiriyle «Lâpe» komşuya alışık olan ve Yunanistanı «kuru sıkı» ile işgal eden İtalya ancak dün sabahın ilk saatlerinde Yunanistan'ın karadan ve havadan devam eden eylemleri karşısında bu dakikaya kadar bir muvaffakiyet kaydetmemiştir. «Korint» kanalı ve Adriyatik Denizi'ndeki «Patras» açıklarına Yunanistan'ın taarruzları da defalarca Yunanistan'ın taarruz hattını bir noktada kırarak Arnavutluk tarafına 13 kilometre kadar ilerlemiş bulundukları haber verilmektedir. Harekâtın inkişaf etmesi ve tarafeynin vaziyeti hakkında sahil kumandaları elde olan İtalya için daha vakit vardır. Yunanistan bu tecavüzü ile layık olduğu mukadder âkıbete sürüklenmektedir. Yunanistan'ın taarruzları, yersiz, lüzumsuz bir işgal talebini reddettiği için tecavüze uğramıştır. Hiçbir hakkı yokken mülk ve masum Arnavutluğu bu gayritabii yetmiyormuş gibi kanlarda yayılmayı, genişlemeyi ve daha haksız işgallere mahal vermemeyi, Yunanistan'a rahatça çıkış hakkı vermemeyi tasarlamıştır. Bu taarruz etmiş. Fakat, bununla beraber şimdiye kadar mislini görmediği bir hata işlemiştir. Her şeyin başında, Yunanistan en üstün kahramanlık misalleri ile karşılaştığı gibi İngiltere'den de en büyük yardımları görecektir ve belki de bu dakikalarda bu yardımın filen kendisini havada, denizde göstermeye başlamış bulunacaktır. İtalya, kendisini müdafaa (Devamı 3 üncü sahifede)

Cumhuriyetin On yedinci yılında büyük Türk ordusuna; onun yenilmez, karşısına durulmaz kahraman varlığına ve sancığına sonsuz saygı ve minnet..

Bugün Ankarada ve şehrimizde yapılan merasim

Cumhuriyetin 17 inci yıl dönümü bugün memleketin her tarafında olduğu gibi şehrimizde de coşkun merasimle kutlanmaktadır. Bu münasebetle dün öğleden sonra her taraf bayraklar ve takarla donatılmış gece de birbir renkli elektrik tenviratle İstanbul bir şehri ayın içinde yaşamıştır. Havanın güzelliğinden istifade eden akın akın halk gece gec ve -

kitlere kadar Taksim ve Beyazıt meydanları ile diğer semtlerde doluşarak tenviratı seyretmiş, hür bir neş'e içinde gülüp eğlenmiştir. Bu sabah da daha saat 8 den itibaren şehrin ana caddesi ve sokakları Beyoğlu istikametine taşan halkla dolmuştur. Geçit resminin Taksiminde yapılacakları duran herkes kahraman ordunun cüzi tamamı, gürbüz mektepleri de iftihar-

la seyretmek ve vatan bekçisi cesur Mehmetçikleri coşkun bir sevgi derin bir itimat ve itimianla alkışlamak için fevce fevce Cumhuriyet meydanına akın etmiştir. Böylece saat ona doğru Taksim meydanı ve meydana ulaşan tek mil vollar halkla kaplanmıştır. VILAYETTEKİ RESMÎ KABUL Bu esnada vali ve belediye reisi (Devamı 3 üncü sahifede)

Çocuk resminden intibalar: Yedek subayı okulu, İzci kızlarımız ve Deniz lisesi talebesi hale hâkim neslin istikbale sahip çocukları halinde vatanperverliklerini ve Cumhuriyetçiliklerini sinelerinde ve simalarında taşıyarak sert ve çelik adımlarla ilerliyorlar..

Yunan hududunda muharebe şiddetli

Yunan kıtaları mevzilerini muhafaza ediyorlar

[Dün Yunan - İtalyan harbine ait olarak verdiğimiz haberlerden sonra bugün gazetemizin intişar saatine kadar gelmiş olan malûmatın hulâsası (24 saat zarfında hadiseler) sütunumuzda, Yunan ordu, donanma ve sevkülceş vaziyeti ile coğrafyası hakkındaki malûmat da dördüncü sahifemizedir. Burada ve bu sütunlarda en son dakikaya kadar aldığımız bütün telgraf haberlerini sırası ile okuyacaksınız.]

Atina 29 (A.A.) — Yunan ordusu Başkumandanlığının bu sabah neşrettiği tebliğte, hudutta muharebenin devam ettiği ve Yunan kıtalarının mevzilerini muhafaza ettikleri bildirilmektedir.

Yunan Kralı Başkumandanlığı deruhte etti

Atina 29 (A.A.) — Yunanistan kralı Jorj Yunan ordusu, Denizciliği ve Tayyareciliği Başkumandanlığını deruhte etmiştir.

Patrasta 50 kişi öldü 100 kişi yaralandı

Atina 29 (A.A.) — Dün İtalyan tayyarelerinin Patras üzerinde yaptıkları atışmada 50 kişi ölmüş, 100 kişi yaralanmıştır.

(İtalyan - Yunan harbi hakkında en son aldığımız diğer haberler 3 üncü sahifemizedir.)

KISACA

Şans Yunanistana doğdu!

Bizim mehut arkadaşla konuşuyorduk da:

— Şans Yunanistana doğdu... dedi. Hayretle,

— Tecavüze uğramak ta bir şans mı?.. Diye sordum.

Gülerek şu cevabı verdi:

— İtalyayı daha önceden tepelemek ve hattâ Arnavutlukta sürüp çıkartmak Yunanistana kumet olacak gibi görünüyor da onun için şans diyorum..

Yunan - Arnavutluk hududunu gösterir harita

Fransada yeni bir inkisar

Almanlar a yapılan anlaşılanın mahiyeti henüz ifşa edilmedi

Londra 29 (A.A.) — Fransa ile Almanya arasında husule gelen anlaşma hakkında Visi'de henüz hiç bir tafsilat ifşa edilmemiştir.

İsviçre gazeteleri muhabirleri nin analiziğe göre, Fransız milleti, anlaşma hükümlerini öğrenir öğrenir zibirden derin bir nefretin hissi içinde kalacaktır.

Türk ordusu her bakımdan üstündür

Milli Müdafaa Vekilimizin 17 inci yıldönümü münasebetile beyanattı

Milli Müdafaa Vekilimiz Saffet Arıkan Cumhuriyetimizin 17 inci yıl dönümü münasebetile «Ulus» refikimize şu beyanatta bulunmuştur:

«— Bilindiği üzere ordumuz gerek silâh ve teçhizat bakımından, gerekse talim ve terbiye yönünden tekâmüle doğru ilerlemektedir. Son aylar zarfında vedek subayların ve erlerin talim ve terbiye için silâh

(Devamı 3 üncü sahifede)

Hariciye Vekilinin beyanattı

Türkler hadiseler içinde olgunlaşmış bir bütünlüktür

(Yazısı 3 üncü sahifede)

ÇERÇEVE

Bu gün...

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Bugün Türk Cumhuriyetinin 17 inci yıldönümü..

Ezeli ve ebedî Türk devlet ve millet bütünlüğünün, adetlere sığınmaz hayatından küçük bir kademe..

Fakat bu küçük kademe, hususile bu kademenin 17 inci yıldönümü, mana bakımından tarihimizin en nazik anı..

Bugün, bizim millî ve dinî

bayramlarımızın kolkola sökün ettiği bu gün, Avrupa ve dünya ihtilâl ve kıyameti, büyük dirim ve büyük ölüm kutupları arasında bizi çoktanberi çağırıyor imtihana yeni safha ilâve etmiş bulunmakta..

Gözlerimiz ve kalblerimiz nerede?..

Gözlerimiz ve kalblerimiz, imtihana hangi zaman ve mekânda gireceğimizi salâhiyet ve dirayetle tayin edecek ve:

— Sizi sigaya çekiyorlar, haydi konuşunuz!

Emrini verir vermez bilbil

(Devamı 3 üncü sahifede)

Çok yakın tarihten misaller

Türk ordusunu pek iyi tanımak icabeder

Biz Türkler iyi harp etmesini çok iyi bilen insanlarız, Çünkü başka hiç bir millet bizim kadar harp görmemiştir

Sınırın her tarafında bizi bekleyen erler

YAZAN:

REŞAT FEYZİ

Osmanlı devleti büyük harp - ten mağlup çıktığı vakit, memleket, bütün maddi kaynaklar felce uğramıştı. Atatürk'ün tarihi nutkunda anlattığı gibi, hakikatte ordu diye birşey kalmamıştı. Bir takım isimler ve kadrolar vardı.

1914 harbinde çok zayıf ve yoksul, vatandaşlar yorgun ve bitaplı. 1919 da Samsuna gitmek üzere Atatürk'ün İstanbul'dan hareket ettiği 15 Mayıs gününde, garbi Anadolu'ya düşman ihraç yaptı. İzmir işgal edilmişti. Bu kara haber, bütün yurda yayıldı.

Türkiyenin büyük harpten nasıl çıktığını bilen düşman devletler, bu memleket üzerinde, artık bir mukavemetin imkânız olduğunu çoktan kabul etmişlerdi. Silah yok, cephane yok, asker yoktu.

1922 yılı sonbaharına kadar süren milli kurtuluş savaşımızda, cephelerde döğüşen Türk ordusunun nasıl hazırlandığı, nasıl meydana geldiği dünya çapında bir hâdisedir. Bu hâdisenin bir hikâyesi, bütün dünya diplomatları, bütün dünya askerleri ihtimal vermiyorlardı. Türkiye, döğüşecek, vatani kurtarıcak bir orduyu nasıl, nereden teşkil edecekti?

Bütün zihinlerde yeretmiş bulunan sual bu idi.

Bizi tanıyanlar, bizim ölçülerimizi, bizim hasletlerimizi yakından tanıyanlar, belki, böyle düşünmekte haklı idiler. Fakat, Türk karakterini, Türk cevherini Türk gücünü bilenler için, memleketi kurtaracak kahramanlardan mürekkep bir ordu kurmak o kadar uzun boylu bir dava değildi.

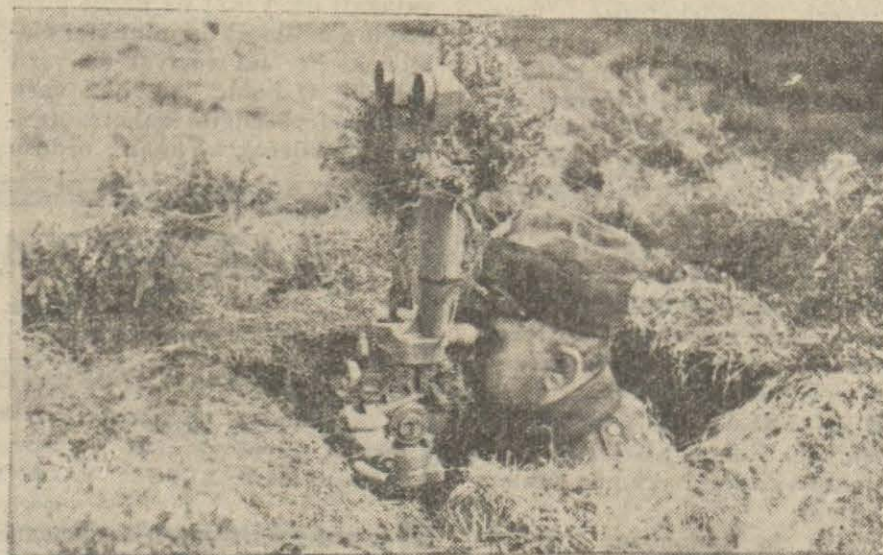
Nitekim, 1920 senesi içinde geçen aylar, bu orduyu her gün biraz daha meydana çıkarıyor, bu ordunun maddi ve manevi kuvvetlerini biraz daha artırıyordu. Büyük harbin bombası bıraktığı Türk köylerinden, yine, eli silah tutan delikanlılar bulup çıkarıyor, ordu saflarına sokuyorduk. Ordunun ihtiyacı olan malzemeyi yapan, hazırlayan büyük fabrikalarımız yoktu. Fakat, Türk zekası, Türk azmi her işin altından kalkıyor, her şeyin çaresini buluyordu. Milli ordunun teçhizatını, ikmalini akillara durgunluk veren şekiller ve usullerle tamamladık.

İlk zamanlar, birkaç yüz kişilik mücahit kuvvetler, şurada burada düşmanla teması temin ediyor, düşmanı iz'ne ediyor, baskınlar yapıyordu. Bu, bir avuç Türk yığınının tarif edilemez cesareti, daha ilk zamanlarda Türk azmi hakkında düşmanlara fikir vermiş oluyordu.

Milli kuvvetler gittikçe daha kabarcık yekûnlar haline geliyordu. Birinci İnönü zaferini kazanan Türk ordusu 6 bin kişilik bir kahramanlar kafilesi idi. 26 Ağustos büyük taarruzunun yapılmasına karar verildiği zaman, Türk ordusunun umumi mevcudu yüz bin kişiyi bulmuyordu. Bir iki bin daha eksikti. Bu ordu ile, malzemeye, sayıca üstün düşmana saldırı, 15 gün sonra, İzmir kalesi üstünde sanlı Türk bayrağı dalgalanıyordu. Düşman mağlup ve perişan edilmiş, kaçıyordu.

Yurdu kurtarmak, vatan topraklarını düşmandan temizlemek Türk azmi önünde basit birşey olmuyordu.

1923 senesi 29 birincitesrin günü Cumhuriyet ilân edildiği vakit, bu topraklar üzerinde halkın hakimiyeti, milli hâkimiyet kanunlaştırılmış oldu. Milli mücadeleyi millet yapmıştı. Memleketi millet kurtarmıştı. Bu topraklarda hâ-

Trakyadaki manevralardan alınmış iki resim...

Okur yazarlarımız artıyor

Saltanat devrinde, okur yazar vatandaşları parmakla gösterebiliriz. Bunun muhtelif sebepleri vardı, İmparatorluk, maarifin inkişafını, bir dava olarak ele almadı, Bundan başka, okumak, yazmak öğrenmek müthiş bir işti. Üç dört sene mektebe, medreseye gittiği halde, kara cümleli sökemiyen talihiz az değildi. Bunun yanında, Arap harfleri ve Osmanlı dilinin mağlûk bünyesi geliyordu. İnkılâp, yeni Türk harflerini ortaya koydu. Senelerce, okumağa

hasret olan ihtiyarlar, bir iki ayda okuyup yazmak öğrendiler. Kürrenin en eski milleti olan Türk milletinin, medeniyeti bütün cihana yaymış en eski millet olduğunu, bize Cumhuriyet idaresi öğretti. Atatürk'ün kurduğu «Türk Dili Tetkik Cemiyeti» ve «Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti» memleketi Türk dilini, Türk tarihini ilmin sağlama ve dürüst metodlarla aydınlatı.

Bugün, yurtta öz tarihimiz doğru olarak öğreniliyor, dilimiz kolay belleniyor.

Atatürk'ün bir cevabı

Ona: "Nasıl muvaffak oldun?," diye sordular

Şu cevabı verdi:

— Çünkü Türk milletini tanıyorum, onun cevherini iyi biliyorum

Türk milletinin sonsuz cevherleri vardır. Bu millet, en felâketli zamanlarda, bedbin havası estigünlerde, dimdik olarak ayakta kalkmasını bilmiştir. Türk milletini iyi tanımak lazımdır. Türk milleti, mükemmel şefler elinde daima mucizeler yaratır.

Bugün dünyanın en karışık bir devresinde yaşıyoruz. Fakat, Türk camiası, bütün diğer milletlerden daha sakin, daha kuvvetli, daha azimkârdır. Çünkü, başında, tarihin nadir kavdettiği şeflerden biri var: Milli Şef İsmet İnönü...

Bugün bütün millet, onun etrafında çelik bir kale gibiyiz.

Bir gün, Atatürk'e sordular:

— Nasıl muvaffak oldunuz?

Atatürk şu cevabı verdi:

— Çünkü, Türk milletini tanıyorum. Onun hususiyetlerini, cevherini iyi biliyorum.

Memleketi demir ağıla öreceğiz

Millî Şef İnönü'nün bu sözü Türk mühendisinin ve işçisinin her şeyi yapmaya kadir olduğunda isbat etti

Cumhuriyetin ilk senelerinde idi. Millî Şef İnönü şunu söyledi:

— Memleketi demir ağıla öreceğiz.

Bu, bugün bir hakikattir.

Tren, Kayseriye vardığı zaman sevinmiştik. Sonra, aynı treni Sivasta gördük. Erzurumu düşülmürken, içimiz sabırsızlıkla titriyordu.

Bugün, Erzurumu çok geride bıraktık. Demiryolu politikamız, hiç bir memleketin başaramadığı bir muvaffakiyetle, hızla devam ediyor.

Türk zekası, Türk mühendisi, Türk işçisi herşeye kadir.

Cumhuriyet

Hakkımızdır, hayatımızdır, varlığımızdır

Tarhite bir Türk devleti ortadan kalkarken, mutlaka yerini boş bırakmaz. Yer yüzünün bir başka köşesinde, yeni bir Türk devleti ortaya çıkar. Güneş, daima, bir yeni ve taze Türk devletini selâmlamıştır.

Osmanlı İmparatorluğu tefessüh etmiş, bozulmuş ve nihayet ökmüştü. Yerine daha dinç, daha genç Türkiye Cumhuriyeti doğdu. Türkiye Cumhuriyetinin anası.

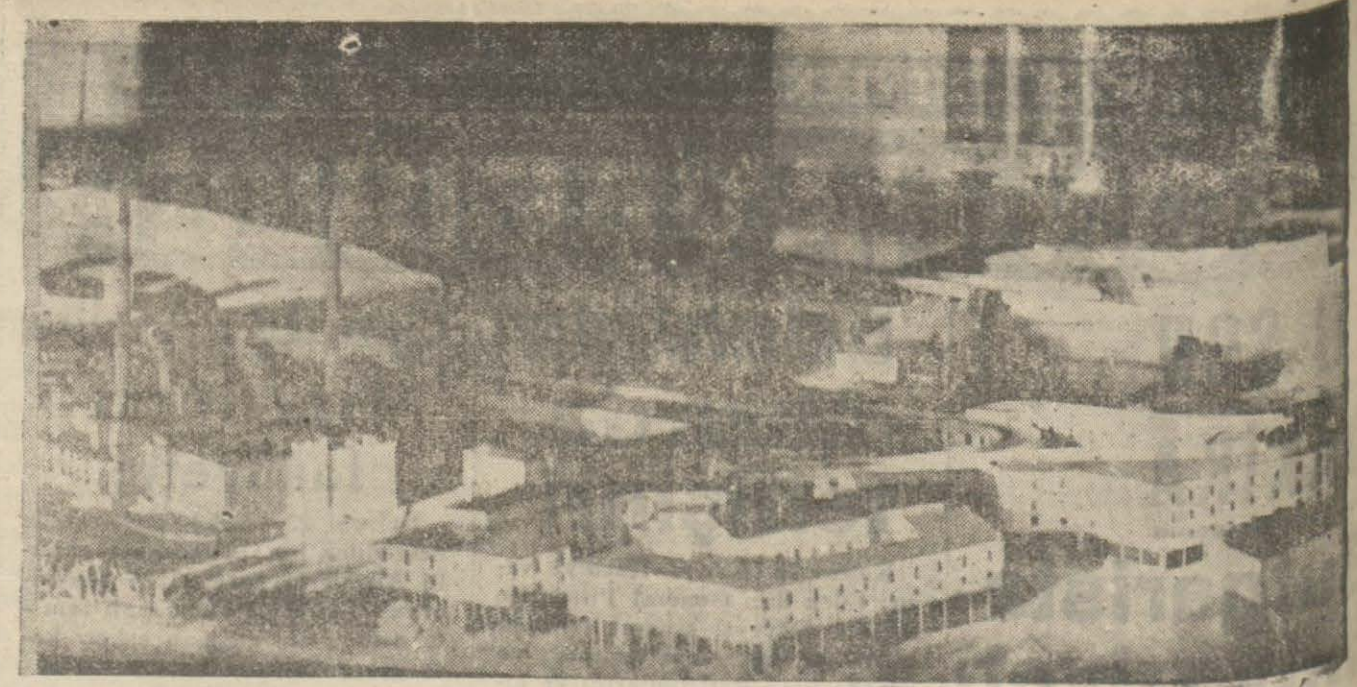
«Türkiye büyük millet meclisi hükümeti» dir. 1920 senesi 23 nisanında, Ankara'da Türkiye büyük millet meclisi açıldı. Mustafa Kemal paşa, bu meclisin reis ve yeni teşekkül eden bu milli devletin reisi idi.

Kurtuluş savaşını vatanı milli teşekkül «Büyük millet meclisi hükümeti» dir. Bu devlet zaferi kazandıktan sonra, 1923 senesi 29 birincitesrin tarihinde adını Cumhuriyet koydu.

Cumhuriyet, bizim hakkımız, hayatımız, varlığımızdır. Cumhuriyetciyiz, cumhuriyete bağlıyız. Cumhuriyet için yaşıyoruz. Cumhuriyet ebedî olacaktır.

★ Türk milletinin gökderinisi için Hava Kurumuna yaptığı yardım, onun müstakil yaşamak azminin en parlak bir ölüştür.

★ Bütün vatandaşların havacılığa layık olduğu ehemmiyeti verdikleri gün bu memleket için bir hava tehlikesi kalmamış olacaktır.

Cumhuriyet devrinin İstanbul'daki belediye faaliyetlerinden biri de, Eminönü meydanına açılan modern şekli alacaktır. Heride bu meydan yukarıki makette görüldüğü modern şekli alacaktır.

Cumhuriyetin 17 yılı içinde

İstanbul'daki imar ve belediye faaliyeti

Her köşesinde başka bir tabiat harikasının gizlendiği koca İstanbul'daki değişiklikleri görebilmek ve anılabilmek için muvakkat bir ayrılmaktan sonra tekrar şehre dönüp bakmak kâfidir.

Yedi yıl evveldi. Cumhuriyetin onuncu yıldönümü gecesi bir dostumla matbaadan çıkmış köprüye gelmiştik. Günlerdenberi büyük bir itina ile süslenen koca şehir on binlerce mumluk elektrik teni - ratın, yer yer atılan havai fişek - lerin arasında gündüz gibi aydınlanmıştı. Halk coşkun bir neşe içinde yollardan akıyordu. Arkadasm kolundan tuttu. Durduk. Isık ve renk içinde yüzen karşı sahilleri göstererek hazzdan titreyen bir sesle mırıldandı:

— Cumhuriyete ulaşmış olmak ne büyük saadet... On yılan faaliyet ihtiyar İstanbulun cehresine ne güzel bir tazelik getirmiş. (Bunu insan bayram gecelerinin şenliği, aydınlığı içinde daha iyi farkediyor değil mi?)

Ve bilâhare ilâve etti: — Bir de eski devrin bayramlarını hayır o devrin musibetlerini düşün. O ızdıraplı sefil yıllara yetismemiş olmak ne iyi!...

★ Ondan sonra her bayram gecesinde arkadaşımın bu cümlelerini hatırlar ve aynen tekrar ederken maziyi bir panorama seridi halinde zihninde canlandırarak Cumhuriyetin İstanbul ve yurda kazandırdığı nimetleri düşünürün: 1922 de İstanbul...

İçinde doğru dürüst bir meydan, modern bir caddesi bulunmayan rastgele plânsız inşaatla doldurulmuş, dar, ıfırı büğrü sokakların sık dönemecilerle, noktalendik ahsap mahallelerden mürekkep bir şehir. Ana caddelerde karanlık pasajlar var. Mahalle aralarında gelişli güzel konulmuş, ancak kendi etraflarını zor aydınlatılabilen birkaç hava gazi feneri mevcuttu. En sıcak yaz günlerinde bile yollarda su birikintileri göze carpar. Bunlar plânlı bir mecraya sahip bulunmayan evlerin lâğım cukurlarıdır.

Şehirde sık sık hastalık salgınları baş gösterir. Güzergâhlarda bahtsız sokak köpeklerinin oynasığı süprüttilerle dolu arsalar ve bu arsalarla hazin hazin gülüşen mektepsiz yavruların toz, toprak içinde yuvarlanması. Hulâsa bir kelime ile; baktıkça gözün acı yaslarla titrediği, kalbin için için üzüldüğü iptidai, bakımsız, görgüsüz sefalet ve ihmal içinde bir belde.

1923 de cumhuriyetin ilanı ile beraber bütün memlekette olduğu gibi bu belde de bir uyanış, büyük hamlelere hazırlanan bir kımıldama.

Şehirde sık sık hastalık salgınları baş gösterir. Güzergâhlarda bahtsız sokak köpeklerinin oynasığı süprüttilerle dolu arsalar ve bu arsalarla hazin hazin gülüşen mektepsiz yavruların toz, toprak içinde yuvarlanması. Hulâsa bir kelime ile; baktıkça gözün acı yaslarla titrediği, kalbin için için üzüldüğü iptidai, bakımsız, görgüsüz sefalet ve ihmal içinde bir belde.

1923 de cumhuriyetin ilanı ile beraber bütün memlekette olduğu gibi bu belde de bir uyanış, büyük hamlelere hazırlanan bir kımıldama.

Onun için yeni Türkiye'de ve İstanbul'da...

Yedi yıl evveldi. Cumhuriyetin onuncu yıldönümü gecesi bir dostumla matbaadan çıkmış köprüye gelmiştik. Günlerdenberi büyük bir itina ile süslenen koca şehir on binlerce mumluk elektrik teni - ratın, yer yer atılan havai fişek - lerin arasında gündüz gibi aydınlanmıştı. Halk coşkun bir neşe içinde yollardan akıyordu. Arkadasm kolundan tuttu. Durduk. Isık ve renk içinde yüzen karşı sahilleri göstererek hazzdan titreyen bir sesle mırıldandı:

— Cumhuriyete ulaşmış olmak ne büyük saadet... On yılan faaliyet ihtiyar İstanbulun cehresine ne güzel bir tazelik getirmiş. (Bunu insan bayram gecelerinin şenliği, aydınlığı içinde daha iyi farkediyor değil mi?)

Ve bilâhare ilâve etti: — Bir de eski devrin bayramlarını hayır o devrin musibetlerini düşün. O ızdıraplı sefil yıllara yetismemiş olmak ne iyi!...

★ Ondan sonra her bayram gecesinde arkadaşımın bu cümlelerini hatırlar ve aynen tekrar ederken maziyi bir panorama seridi halinde zihninde canlandırarak Cumhuriyetin İstanbul ve yurda kazandırdığı nimetleri düşünürün: 1922 de İstanbul...

İçinde doğru dürüst bir meydan, modern bir caddesi bulunmayan rastgele plânsız inşaatla doldurulmuş, dar, ıfırı büğrü sokakların sık dönemecilerle, noktalendik ahsap mahallelerden mürekkep bir şehir. Ana caddelerde karanlık pasajlar var. Mahalle aralarında gelişli güzel konulmuş, ancak kendi etraflarını zor aydınlatılabilen birkaç hava gazi feneri mevcuttu. En sıcak yaz günlerinde bile yollarda su birikintileri göze carpar. Bunlar plânlı bir mecraya sahip bulunmayan evlerin lâğım cukurlarıdır.

Şehirde sık sık hastalık salgınları baş gösterir. Güzergâhlarda bahtsız sokak köpeklerinin oynasığı süprüttilerle dolu arsalar ve bu arsalarla hazin hazin gülüşen mektepsiz yavruların toz, toprak içinde yuvarlanması. Hulâsa bir kelime ile; baktıkça gözün acı yaslarla titrediği, kalbin için için üzüldüğü iptidai, bakımsız, görgüsüz sefalet ve ihmal içinde bir belde.

1923 de cumhuriyetin ilanı ile beraber bütün memlekette olduğu gibi bu belde de bir uyanış, büyük hamlelere hazırlanan bir kımıldama.

Şehirde sık sık hastalık salgınları baş gösterir. Güzergâhlarda bahtsız sokak köpeklerinin oynasığı süprüttilerle dolu arsalar ve bu arsalarla hazin hazin gülüşen mektepsiz yavruların toz, toprak içinde yuvarlanması. Hulâsa bir kelime ile; baktıkça gözün acı yaslarla titrediği, kalbin için için üzüldüğü iptidai, bakımsız, görgüsüz sefalet ve ihmal içinde bir belde.

1923 de cumhuriyetin ilanı ile beraber bütün memlekette olduğu gibi bu belde de bir uyanış, büyük hamlelere hazırlanan bir kımıldama.

Şehirde sık sık hastalık salgınları baş gösterir. Güzergâhlarda bahtsız sokak köpeklerinin oynasığı süprüttilerle dolu arsalar ve bu arsalarla hazin hazin gülüşen mektepsiz yavruların toz, toprak içinde yuvarlanması. Hulâsa bir kelime ile; baktıkça gözün acı yaslarla titrediği, kalbin için için üzüldüğü iptidai, bakımsız, görgüsüz sefalet ve ihmal içinde bir belde.

1923 de cumhuriyetin ilanı ile beraber bütün memlekette olduğu gibi bu belde de bir uyanış, büyük hamlelere hazırlanan bir kımıldama.

Onun için yeni Türkiye'de ve İstanbul'da...

Onun için yeni Türkiye'de ve İstanbul'da...

tanbulda sıhhat yüzde yüz cumhuriyetin malı olmuş, sıhhi teskilâtımız evvelâ fert sabbatından başlayarak cemiyetin alakalı başadığı bütün sağlık işlerini her taraf yeni, modern hastanelerle bezenirken çok miktarda doktor yetiştirmek, ebelerin sayısını kövvelik kadar yaymak, gürbüz ve kuvvetli bir nesil yetiştirmek sabbat or - ganizasyonumuzun en bas am - lerini teşkil etmiştir.

Cumhuriyette maarif inkişafı vükkelişimizin en karakteristik vasıflarından birini ifade etmiştir. Evvelâ kültürün telâkki tarzı de - ğiştirilmiş, geri ve basit kültür yerine lâik, ileri, ilim ve vücdan - ı veren sistem varılmıştır.

Harf ve dil inkılabı, her branşta muhtelif meslek ve ihtisas mektepleri açılması, köy maarifi teşkil kültür inkişafımızın başlıca ham - leri olmuştur.

On yedi yıl içinde şehrimiz «470» den fazla ilk mektep ve mü - teaddit resmi, hususi orta okul, İhsa - kazanmış, talebe sayısı memleketin milyonu aşmıştır.

NAFİA VE İKTİSAT

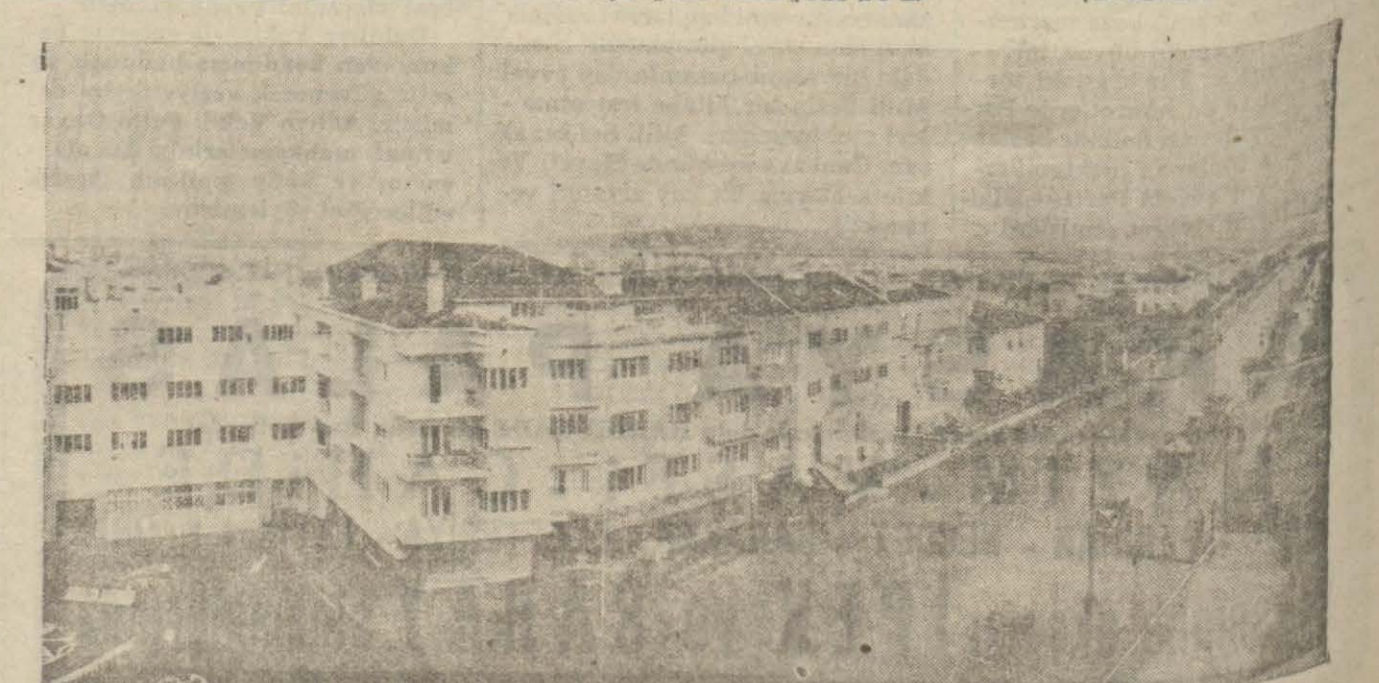
Cumhuriyette İstanbul ve Türkiye maddi, teknik medeniyet bakımından da dev adımlarla yirmi - müştür. Böylece dünyanın kervan yolu - ları çelik ağılarla örülerek simdi - hücre yerlerde bile tren düğü - leri cınamakta bulunmaktadır.

On yedi yıl içinde yurdun her tarafında yükselen binlerce fabrika, imalâthane bacalarına İstanbul'da yüzlerce katılmıştır.

DİĞER SAHALARDA

Şehircilik bakımından da; Cumhuriyetin nimetleri sayesinde bugün İstanbul Arnavut kaldırımlarından asfalta, mezbale yuvası ve mezarlıktan bahçeye, ıssız ve çöllerden plaja, sekalet mecmu - hillerinden modern inşaatla kav - vusmuştur. Şehrin «imar programı»nın tanzim edilip tatbikata geçilmesi, Eminönü, Taksim mey - danlarının açılması, Gazi köprüsü son yıllarda şehrimizin bariz ka - zancılarından olmuştur.

★ Dün aksam yine işlerimi bitir - mis matbaadan Eminönüne in - yordum. Üç gündenberi on yedinci büyük bayramına taptaze bir ha - yecan ve bütün bir enerji ile ha - zırlanan şehirde ilk senlikler baş - lı. Yine her taraf bayraklar - (Devamı 7 inci sahife)

Cumhuriyetin feyizli eli aklı sığınacak kadar kısa bir zamanda eski ve çorak Ankara'da yepyeni bir manure vücuşe getirmiştir

MAZON MEYVA TUZU

Müferrih ve midevidir

İNKIBAZ, HAZIMSIZLIK, MİDE BULANTI ve BOZUKLUĞUNDA, BARSAX
TEMBELLİĞİNDE, MİDE EKŞİLİK ve YANMALARINDA emniyetle kulla-
Mide ve Barsakları temizler, alıştırır ve yormaz. MAZON ismi ve HOROS markasına dikkat.

Yunan hududu, ordusu, kuvveti
Yunanistan umumî seferberlikte 700,000 muharip çıkarabilecek

Şimalde ve karada Türkiye, Bulgaristan, Yugoslavya ve Arnavutluk ile hemhudut olan Yunanistan, kısmen de Ege denizi ve Akdenizle çevrilmiştir. Yunanistanın Balkan Harbinden önce mesahalı sathiyası 65.000 kilometre mürabbai, nüfusu da 2.670.000 idi. Bugün ise mesahalı sathiyası 127.000 kilometre mürabbai, nüfusu da 6.840.000 dir. Memleketin idare şekli krallıktır. 4 ağustos 1936 tarihinde General Metaksas otoriter bir hükümet kurmuş ve o tarihten itibaren de bütün Yunanistan tam bir birlik içinde memleketin her suretle inkişafına çalışmıştır.

COĞRAFI VAZİYET
Yunanistan, Şimali Yunanistan, Orta Yunanistan ve Mora yarımadası olarak üçe ayırmak ve bu lekime ayrıca adaları da ilâve etmek doğru olur. Şimali Yunanistan; Garbi Trakya, Makedonya, Tesalya ve Epiriden müteşekkildir. Orta Yunanistan; garpta Etolia ve Akarnania, ortada Phthotis ve Phokis; garpta Beotia ve Atik olmak üzere altı mühim bölgeye ayrılmıştır. Mora yarımadası Orta Yunanistandan 6 kilometre uzunluğundaki Korint kanalı ile ayrılır. Adalara gelince, bunlar Yunan adaları, Ege adaları, Girit adası ve Anadolu adalarıdır. En mühim şehirler Garbi Trakyada De-deagaz; Yunan Makedonyasında Selanik, Siroz, Drama, İskeçe, Tesalyada Golos, Tirhala, Larisa, Epirde Yanya; Atik yarımadasında Atina ve Piredir. Yunan adalarından yalnız Korfu şimalde ve Adriyatik denizinin ağzındadır. Diğerleri Korint körfezi ağzına sıralanmıştır. Ege adaları Kiklad ve Sporad toplu adalarıdır. Girit 260 kilometre uzunluğunda ve 60 kilometre genişliğindedir. En mühim şehirleri Kandiye ve Hanyadır. Anadolu adaları: Midilli, Sakız, Sisam, DİN VE İRK

Yunanistan nüfusunun yüzde 88 i Rum Ortodoksu, mütebakisi katolik, protestan, müslüman Türk ve Yahudidir. Yahudiler, bilhassa Selanikte bir hayli yekûn tutmaktadır. Türkler mübadele yolu ile memleketimize geldikleri için İstanbulda kalan Rumlara mukabil ancak Garbi Trakyada 40 bin kadar Türk vardır.

UMUMİ TİCARET
920 rakamlarına göre, Yunanistanın 1938'te 10.800.000.000 drabim, ihracatı da 7.101.000.000 drabimdir. Memleketin en mühim ihracat maddeleri sırası ile birinci derecede tütün, kuru üzüm, sarap, haytınayağı. İkinci derecede zeytin, incir ve mısır. Üçüncü derece, birinci derecede hububat, un, canlı hayvan, hayvan mahsulatları, ikinci derecede peker, kereste, demir, petrol, kömürdür. Yunan ticaret filosu 468 i şilep, 108 i yolcu, 38 i müteahhit vapur olmak üzere 1.600.000 ton müteahhidir. Bu rakamlar 1938 te Milletler Cemiyetinin verdiği rakamlardır. Yunanistanın en mühim ihracat limanları Plire, Selanik, Patras, Kavala, Golos, Korfu, Midilli, Kalamata'dır.

ENDÜSTRİ
Gene Milletler Cemiyetinin rakamlarına göre endüstride çalışan amele 700 bin, endüstride kullanan makinelerin beygir kuvveti 370.000 dir.
YUNANİSTANIN KARA, DENİZ VE HAVA ORDULARI
Hazret ordusu 13 piyade tümeni, 1 süvari tümenidir. Hazret ordusu mevcudü 80.000 kişi idi; fakat son zamanlarda takriben 250.000 kişiyi siliş altında bulunduyordu. Umumi seferberlik ilânı edince 400.000 kişilik bir ordu çıkarabilir. Askerlik müddeti 21 den 60 yaşına kadar olduğu için, Yunanistanda eli silâh tutan insanların yekûnu 700.000 den fazladır.
Yunan hava ordusunun 200 kadar tayyaresi vardır.
Yunan donanmasına gelince 1 zırhlı kruvazör ile 10 muharip ve 13 torpido-bottan, 6 denizaltı gemisinden ve diğer yardımcı gemilerden mütekekkildir.
İtalya hudutlarında bilhassa Arnavutluk sınırlarında esaslı tahkimat yapılmıştır.

RALCO
İYİ CİNS SAAT
SAATÇINIZDAN İSTEYİNİZ
Satış Deposu: Rikardo Levi halefi
FİLIPPO LEVI
Havazlı han No. 1 İstanbul

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma, Nevralji, Kırıklık ve bütün ağrılarınizi derhal keser

İlacında günde üç kase alınabilir. Takliflerinden sakınıniz. Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

Belediye Sular İdaresinden:

İdarenizden aboneman servisi için kapalı zarfı: eksiltme ile 25000 karton, 187500 mekbus, 4800 bordro bastırılacaktır. Eksiltmeye girnek arzı edenler taksimdeki idare merkezinde, levazım servizinden paranz olarak şartnamesini alabilirler. Eksiltme 4/11/1940 pazartesi günü yapılacaktır. Teklif zarfları 4/11/1940 pazartesi günü saat 15'e kadar kabul edilir. Daha sonra getirilecek zarflar kabul edilmez. «10091»

POKER-PLAY
Bıçakları geldi. Her yerde bulunur, markaya dikkat ediniz POKER-PLAY
Deposu: JAK DEKALO ve ŞÖR.
İSTANBUL Tahtakale No. 51

DÜNYANIN EN İYİ TRAŞ BİÇAKLARIDIR

Bayramlık ve Hediyeelik Şeker ve Şekerlemeleriniz
Şekerci H. Mustafa ve Mahdumu
Ticaretahanesinde hazırlanmıştır. İstanbul Bahçekapı

1940 Senesinin son modelleri çok zarif ve zengin çeşitli kadın, erkek
Kol ve cep ARLON
Saatleri gelmiştir
Satış deposu: Z Saatman Sultan Hamam Camiibaşı han 1 inci kat

DENTOL

DIŞ MACUNU

Ağızdaki mikropları temizler, dişlerin sıhhatini muhafaza eder.

Her yerde DENTOL dış macununu arayınız.

İ L Â N

Evvelce müdhasıran posta tesahhüt ve havale işlerinde kullanmakta olduğum mahkûk Celâli Doğan imzama sekte aydanberi kaybettim. Hiç kimseye borcum yoktur. ve o imza ile de muharir senet veya vesaik de yapılmamıştır. Binaenaleyh zühur edecek her türlü evrak müteber olmayacağı gibi böyle mahkûk imza da kullanılmayacağını ilân ederim.

Beşatit Okçularbaşı 66/100 Altın Gipe sahibi Milli piyango bayti Celâli Doğan

Müjde: Bu Akşam

KADIKÖY İNCİ GAZINOSU

Mahşem am beyetile yeniden açılmıştır.

Okuyucu bayımlar:
Bayan MAHMURE HANCIAN
» HİKMET
» ŞÜKRAN
» BELKIS
Sax heyet:
Piyaniş: FEYZİ
Klarnet: SALİH
Udi: ABDİ
Kemane: Egre

Edincede BÜLEL ALİ

İstanbul aslıye on ikinci hukuk mahkemesinden:

Unkapanı Yavuzsınan mahallesi beylik değirmen sokak 6 No. da mukim Huriye tarafından aynı hanede mukim iken halen gâip bulunan kocası Recep oğlu Hasanın gâipliği hakkında açılan mahkemede: Ölü Recep oğlu 1312 doğumlu İledihadan doğma Hasanın beş senedenberi halen nerede olduğundan bir haber alınmadığı gibi hayat ve memnatından da malûmat alınmadığından mahkemeyece de bir sene müddetle gâipliğine karar verildiğinden muailiyh Hasanın hayat ve memnatından haberdar olanların bir sene zarfında mahkememize haber vermeleri hükmü tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. 940/1021

SATILIK

Mükemmel bir halde bulunan Standard modeli bir Doç otomobili satılıktır. Görmek için Şişhane Karakol Garajına ve görüşmek için Galatada Billür sokakta Gülhan 21 No. ya müracaat.

Sahibi ve neşriyatı idare eden
Baş muharriiri
ETEM İZZET BENİCE
Son Telgraf Matbaası

TAKSİTLE

Cep Kol Saatleri Altın Metal 15 sene garantili 6 ay vade	Kömür ve odun sobaları 3 - 4 ay vade
Ev İletleri A E G 3 - 6 ay vade	Elektrik süpürgeleri A E G ve fırınlar 6 ay vade
Havagazi ve Elektrik Ocakları 4 ay vade	Bayram ve düğün hediyeeleri 4 - 6 ay vade

OSMAN ŞAKAR ve Şki.

Galata, Bankalar caddesi 59 - 47 Tel: 42769 Beyazıt, Üniversite caddesi No. 28, Kadıköy, İskele caddesi No. 33/2

Her Nevi Maden Kömürü
Ekonomik
Dökme Sobalar
Yalnız 9 Lira
Satış yerleri:
Beyazıt, Çadrcılar No. 66 Arif Nasır
Beşiktaş, Ehlamur Cad. No. 15 Ferhat Nasır
Üsküdar, Bat pazarı Koltukçu Süleyman
Kadıköy, Osmanağa Üzerit sokak No. 1/3 mobilyacı Mustafa
DİKKAT: Toplan sipariş Beşiktaşdan yapılır.

Holandse Bank - Üni N.V. İstanbul Şubesi

30 Haziran 1940 tarihindeki bilânço

AKTİF

KASA

TL. 705.727.67

KUPONLAR

DAHİLİ MUHABİR BANKALAR

953.297.08

HARİCİ MUHABİR BANKALAR

86.936.48

REPORLAR

—

HAZİNE BONOLARI

1.011.741.—

SENEDAT CÜZDANI

21.630.64

Vâdesine üç ay kalan:

TL. 21.630.64

Vâdesine üç aydan fazla kalan:

—

ESHAM VE TAHVİLÂT CÜZDANI

NI

62.343.75

Borsada kote olanlar:

TL. 62.343.75

Borsada kote olmıyanlar:

—

AVANSLAR

6.146.66

Esham ve tahvilât mukabili avanslar:

A) Borsada kote olanlar:

TL. 6.146.66

B) Borsada kote olmıyanlar:

—

Başka avanslar için lütfen

«Borçlu Hesabi Carilere»

Müracaat ediniz.

BORÇLU HESABI CARİLER

3.874.806.91

Açık kredi:

TL. 182.417.68

Kefalet mukabili:

2.533.829.44

Teminatlı:

1.159.559.79

KABULLERİMİZDEN DOLAYI

BORÇLULAR

—

SAİR MUHTELİF BORÇLULAR

990.06

İPOTEK MUKABİLİ AVANSLAR

—

İSTİRAKLER

—

MENKULLER

8.473.22

(Makineler)

—

(Kasalar)

—

(Tesisat)

—

(Mefruşat)

—

GAYRİMENKULLER

—

İLK TESIS MASRAFI BAKİYESİ

—

NAZİM HESAPLAR

—

258.896.51

TL.

6.990.983.98

TL.

6.990.983.98

PASİF

SERMAYE

TL. 1.000.000.—

İHTİYATLAR

29.108.01

MUHABİR BANKALAR

1.064.914.29

MEVDUAT

399.930.45

HESABI CARİLER

928.758.48

TASARRUF TEVDİATİ

1.290.966.60

Vâdesiz:

T. 834.315.69

Bir aya kadar:

—

Bir aydan bir seneye kadar:

375.823.16

Bir seneden fazla:

80.847.75

TEDİYE EMİRLERİ

SAİR MUHTELİF ALACAKLI'AR

4.020.18

UZUN VADELİ İSTİKRAZLAR

1.843.782.62

TAHSİS EDİLMİŞ KARŞILIKLAR

—

KABULLERİMİZ

—

İTFA TAHSİSATI

—

TALEP OLUNMAMIŞ TEMETTÜ

—

LER VE KUPONLAR

—

NAZİM HESAPLAR

—

KAR

—

18.118.75

11.369.60